

STANOVISKO GENERÁLNÍ ADVOKÁTKY

CHRISTINE STIX-HACKL

přednesené dne 8. června 2004¹

I – Úvodní poznámky

II – Právní rámec

A – *Právo Společenství*

2. Článek 1 směrnice obsahuje ustanovení týkající se působnosti směrnice. Tento článek je následujícího znění (výňatek):

1. Tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce je jedním ze čtyř souběžných řízení² týkajících se výkladu směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES ze dne 11. března 1996 o právní ochraně databází³ (dále jen „směrnice“). Stejně jako ostatní i toto řízení se týká ochrany poskytnuté zvláštním právem a jejího dosahu v oblasti sportovních sázek.

„1. Tato směrnice se vztahuje na právní ochranu databází nezávisle na jejich formě.

2. Pro účely této směrnice se „databází“ rozumí soubor děl, údajů nebo jiných nezávislých prvků, které jsou systematicky nebo metodicky uspořádány a které jsou jednotlivě přístupné elektronickými nebo jinými prostředky.“

1 — Původní jazyk: němčina.

2 — Probíhají dále řízení ve věcech C-46/02, C-338/02 a C-444/02 (rozsudky ze dne 9. listopadu 2004, Recueil, s. I-10365, s. I-10497 a s. I-10549), ve kterých rovněž dnes předkládám stanovisko.

3 — Úř. věst. L 77, s. 20.

3. Kapitola III obsahující články 7 až 11 upravuje zvláštní právo. Článek 7, který se týká předmětu ochrany, stanoví (výňatek):

nebo s jeho souhlasem se vyčerpá právo na kontrolu opětného prodeje této rozmnoženiny ve Společenství.

„1. Členské státy stanoví pro pořizovatele databáze právo zabránit vytěžování a/nebo [nebo] zužitkování celého obsahu databáze nebo jeho kvalitativně nebo kvantitativně podstatné části, pokud pořízení, ověření nebo předvedení tohoto obsahu potvrzuje kvalitativně a/nebo kvantitativně podstatný vklad.

Veřejné půjčování se nepovažuje za vytěžování ani zužitkování.

3. Právo podle odstavce 1 může být převedeno, postoupeno nebo může být předmětem licenční smlouvy.

2. Pro účely této kapitoly se rozumí:

[...]

a) ‚vytěžováním‘ trvalý nebo dočasný přenos celého obsahu databáze nebo jeho podstatné části na jiný podklad, a to jakýmkoli prostředky nebo jakýmkoli způsobem;

5. Opakované a systematické vytěžování a/nebo [nebo] zužitkování nepodstatných částí obsahu databáze, které předpokládá činnost v rozporu s obvyklým užíváním databáze nebo které neodůvodněně poškozuje oprávněné zájmy pořizovatele databáze, není dovoleno.“

b) ‚zužitkováním‘ jakýkoli způsob zpřístupnění veřejnosti celého obsahu databáze nebo jeho podstatné části rozšiřováním rozmnoženin, pronájmem, spojením on-line nebo jinými způsoby přenosu. Prvním prodejem rozmnoženiny databáze ve Společenství nositelem práva

4. Článek 8, který se týká práv a povinností oprávněného uživatele, stanoví v odstavci 1:

„Pořizovatel databáze, která je jakýmkoli způsobem zpřístupněna veřejnosti, nesmí

bránit oprávněnému uživateli databáze ve vytěžování a/nebo [nebo] zužitkování kvalitativně nebo kvantitativně nepodstatných částí jejího obsahu nezávisle na účelu využití. Je-li oprávněný uživatel oprávněn vytěžovat a/nebo [nebo] zužítkovat pouze část databáze, uplatní se tento odstavec pro tuto část.“

5. Článek 9 upřesňuje, že členské státy mohou stanovit výjimky ze zvláštního práva.

6. Článek 10, týkající se ochranné doby, stanoví v odstavci 3:

„Jakákoli kvalitativně nebo kvantitativně podstatná změna obsahu databáze, zejména jakákoli podstatná změna vyplývající z nahromadění následných dodatků, výmazů nebo změn, jejímž výsledkem je databáze, která představuje z kvalitativního nebo kvantitativního hlediska podstatný vklad, umožňuje poskytnout databázi vyplývající z tohoto vkladu vlastní dobu ochrany.“

B – Vnitrostátní právo

7. Směrnice byla provedena ve Spojeném království prostřednictvím Copyright and Rights in Databases Regulations 1997 (SI 1997 č. 3032). Účastníci sporu v původním řízení a předkládající soud se shodují, že tato právní úprava musí být vykládána v souladu se směrnicí.

III – Skutkové okolnosti sporu v původním řízení

8. Ve sporu v původním řízení proti sobě stojí British Horseracing Board Ltd (dále jen „BHB“), správní orgán sektoru koňských dostihů v Británii, jeho členové Jockey Club, Racehorse Association Limited, Racehorse Owners Association a Industry Committee (Horseracing) Limited a Weatherbys, jakožto žalobci, a William Hill, jakožto žalovaná. Toto řízení se týká přijímání sázek prostřednictvím internetu společností William Hill a některými jejími konkurenty.

9. BHB je společnost, která byla založena v červnu roku 1993 za účelem převzetí části úkolů, jež až do té doby plnil Jockey Club. Jockey Club si rovněž ponechal regulační funkce v oblasti britského dostihového sportu. Jeho úkol dnes spočívá v uplatňování předpisů týkajících se koň-

ských dostihů. BHB převzala ostatní administrativní činnosti správního orgánu koňských dostihů, zejména zpracování informací týkajících se koňských dostihů.

12. Náklady spojené s vedením databáze a její aktualizací činí ročně přibližně 4 miliony GBP a na této činnosti se podílí přibližně 80 zaměstnanců, jakož i významné hardwarové a softwarové zdroje.

10. Weatherbys vede a zveřejňuje General Stud Book, který je oficiálním registrem plnokrevníků ve Velké Británii a Severním Irsku. Weatherbys je rovněž registrovanou bankou a má i vlastní vydavatelství. V roce 1985 Weatherbys začala pro Jockey Club kompilovat elektronickou databázi dostihových informací zahrnující zejména podrobnosti o zapsaných koních, jejich vlastníkovi a trenérovi, handicapu, podrobnosti o žokejích, informace týkající se kalendáře dostihových akcí včetně míst, kde jsou dostihy pořádány, termíny, hodiny, podmínky dostihů, jakož i zápisy a závodní koně. Jockey Club databázi stále používá pro plnění některých ze svých funkcí.

11. V roce 1999 byly databáze dostihových informací a Stud Book začleněny do jediné databáze. Jedná se o „databázi BHB“, která je předmětem tohoto řízení; je vypracována a spravována Weatherbys. Účastníci řízení se shodují, že databáze BHB je chráněna zvláštním právem a že jeden nebo několik žalobců jsou držitelé tohoto zvláštního práva.

13. Databáze BHB obsahuje značný počet záznamů, z nichž mnoho musí být každý den pečlivě uloženo a zpracováno. V současné době je databáze tvořena asi 214 tabulkami obsahujícími více než 20 milionů záznamů. Každý záznam obsahuje určitý počet údajů. Obsahuje soubor údajů shromážděných v průběhu mnoha let cestou zaznamenávání informací poskytovaných vlastníky, trenéry a jinými osobami z dostihového průmyslu. Databáze obsahuje jména a jiné podrobné údaje o více než milionu koní, jejichž původ sahá do doby před několika generacemi. Je zde možno nalézt podrobné informace týkající se registrovaných vlastníků, dostihových barev, registrovaných trenérů a žokejů. Databáze rovněž obsahuje informace před dostihem, tj. informace týkající se dostihů, které se budou konat ve Velké Británii, a které jsou dány k dispozici před dostihem. Tyto informace zahrnují místo a termín, kdy se bude určitý dostih konat, délku tratě, podmínky přijetí k dostihu, termín uzavření zápisů, částku vstupního poplatku a částku, kterou závodistiše přispívá na cenu udělenou v závěru dostihu.

14. Weatherbys provádí tři hlavní činnosti, které vedou k zveřejnění informací před dostihem. Zprvė zaznamenává informace týkající se vlastníků, trenérů, žokejů, koní atd. Weatherbys například každoročně zaznamenává jména asi 10 000 nově „pokřtěných“ koní. Dále jsou zaznamenány výkony závodních koní v každém dostihu. Weatherbys zaměstnává tým asi 15 osob, jejichž hlavním úkolem je vytvářet a spravovat informace týkající se koní a osob.

telefonické hovory (a faxy) kvůli zápisu koní do dostihů. Weatherbys ověřuje, že je každý kůň kvalifikován pro dostih ve dvou etapách.

18. Co se týče činností popsaných v bodech 24 až 31 a bodech 32 až 35 předkládacího usnesení odkazují na přílohu k tomuto stanovisku.

15. Mimoto je třeba ověřit, že totožnost koní, kteří se účastní dostihů, je skutečně totožnost, která je uvedena v seznamech vydaných před dostihem.

16. Druhou hlavní činností vedoucí k zveřejnění informací před dostihem je přidělování váhového zatížení a určení handicapu. Všem zápisům uskutečněným pro dostihy s handicapem a bez handicapu, jejichž celkový počet činí každý rok 180 000, musí být přiděleno váhové zatížení.

19. Dostihové informace obsažené v databázi BHB jsou důležité pro širokou škálu různých uživatelů. Základní výpisy z databáze jsou dány k dispozici subjektům dostihového průmyslu, včetně zástupců různých závodišť v zemi, vlastníkům dostihových koní, trenérům, žokejům a jejich agentům, Jockey Clubu, sestavovatelům rodokmenů koní a zahraničním dostihovým orgánům. Uvedené informace jsou těmto stranám přístupné každý den na společné internetové stránce Weatherbys a BHB a na stránce databází, kromě toho jsou tyto informace každý týden rozšiřovány pomocí Racing calendar, oficiálního věstníku BHB.

17. Třetí hlavní činností vedoucí k zveřejnění informací před dostihem je sestavování seznamu koní. Tuto činnost provádí telefonní centrum Weatherbys, které stále zaměstnává 32 operátorů, kteří přijímají

20. Dostihové informace jsou mimoto důležité pro organizace rozhlasového a televizního vysílání, časopisy a noviny, jakož i pro veřejnost zájímající se o koňské dostihy.

21. Informace jsou dány k dispozici ráno den před dostihem. Jména všech koní účastnících se všech dostihů ve Spojeném království jsou veřejnosti poskytnuta odpoledne den před dostihem v tisku a pomocí služeb Ceefax/Teletext.

22. Informace jsou poskytovány rovněž sázkovým společnostem. Zprvée jsou informace dány k dispozici společnosti Racing Pages Ltd, která je ovládána a vlastněna společně Weatherbys a Press Association. Racing Pages Ltd předá informace různým svým předplatitelům, mezi nimiž jsou i některé sázkové společnosti. Racing Pages Ltd zejména poskytuje obvykle den před dostihem svým předplatitelům v elektronické podobě tzv. Declarations Feed. Uvedený dokument obsahuje přesný seznam dostihů, oznámených závodních koní a žokejů, trať a název dostihu, hodinu konání dostihu, počet koní v každém dostihu a další informace. Zadruhé, jedním z předplatitelů Racing Pages Ltd je Satellite Informations Services Ltd (dále jen „SIS“), která má povolení používat tyto informace k určitým účelům. SIS poskytuje informace svým vlastním předplatitelům ve formě nezpracovaných informací („raw data feed“, dále jen „RDF“). Tyto informace představují hlavní jádro informací před dostihem, bez kterých by sázkaři nemohli uzavírat sázky.

23. William Hill je mimo jiné jedním z hlavních poskytovatelů služeb před dostihem ve Spojeném království pro britské a zahraniční zákazníky. Společnost spolu se svými pobočkami nabízí v kterémkoli okamžiku kurzy na velký počet akcí, přičemž svým zákazníkům poskytuje službu sázek prostřednictvím dvou hlavních kanálů: a) celostátní síť autorizovaných sázkových kanceláří a b) sázením po telefonu. Hlavní službou poskytovanou společností William Hill je přijímání sázek ve stanoveném kurzu na sportovní a jiné akce. Poskytuje rovněž sázkové služby po internetu. Koňské dostihy jsou nejdůležitější akcí, pro kterou William Hill nabízí sázky.

24. William Hill je předplatitelem jak Declaration Feeds, tak nezpracovaných informací. Pro svou činnost, jež je předmětem původního sporu, však Declaration Feed nepoužívá.

25. Internetová služba William Hill je popsána v bodech 40 až 47 předkládacího usnesení (viz příloha).

26. BHB uplatňoval před High Court of Justice porušení svého zvláštního práva společností William Hill. Jockey Club a Weatherbys se tohoto řízení účastnily jakožto žalobkyně. Soudce Laddie určil, že William Hill porušila práva žalobce týkající se databáze jak podle čl. 7 odst. 1, tak čl. 7 odst. 5 směrnice. William Hill podala

opravný prostředek proti tomuto rozhodnutí soudce Laddieho dne 14. března 2001 ke Court of Appeal. Toto řízení probíhá před Court of Appeal. *

systematické nebo metodické uspořádání a individuální přístupnost jako prvky databáze?

IV – Předběžné otázky

27. Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) se domáhá u Soudního dvora rozhodnutí ohledně následujících předběžných otázek:

2) Co znamená „pořízení“ v čl. 7 odst. 1 směrnice? Především, mohou skutkové okolnosti a otázky uvedené ve výše uvedených odstavcích 24 až 31 představovat pořízení takového druhu?

3) Omezuje se „ověření“ podle čl. 7 odst. 1 směrnice na to, že se čas od času zajistí, že informace obsažená v databázi je správná nebo se nezměnila?

„1) Zahrnuje jeden z výrazů

4) Co se rozumí v čl. 7 odst. 1 výrazy:

a) „podstatná část obsahu databáze“

b) „nepodstatné části obsahu databáze“

a) „kvalitativně podstatná část obsahu databáze“? a

uvedených v článku 7 směrnice díla, údaje nebo jiné prvky pocházející z databáze, které však nemají stejné

b) „kvantitativně podstatná část obsahu databáze“?

- 5) Co se rozumí v čl. 7 odst. 5 směrnice výrazem „nepodstatné části databáze“? údajů nebo jiných prvků pocházejících přímo z databáze, ale bez přímého přístupu k databázi?
- 6) Především v každém případě,
 - 9) Omezuje se „zužitkování“ podle článku 7 směrnice na první zpřístupnění obsahu databáze veřejnosti?
 - a) znamená slovo „podstatný“ něco více než „nepatrný“ a, pokud ano, co?
 - b) znamenají slova „nepodstatná část“ pouze část, která není „podstatná“?
- 7) Omezuje se „vytěžování“ podle článku 7 směrnice na přenos obsahu databáze přímo z databáze na jiný nosič, nebo zahrnuje také přenos děl, údajů nebo jiných prvků pocházejících nepřímo z databáze, bez přímého přístupu k databázi?
- 10) Co se rozumí v čl. 7 odst. 5 směrnice „činností v rozporu s obvyklým užíváním databáze nebo neodůvodněně poškozuující oprávněné zájmy pořizovatele databáze“? Především, mohou skutečnosti a otázky výše uvedené v odstavcích 40 až 47 v kontextu skutečností a otázek výše uvedených v odstavcích 32 až 35 představovat takovou činnost?
- 8) Omezuje se „zužitkování“ podle článku 7 směrnice na zpřístupnění obsahu databáze veřejnosti přímo z databáze, nebo zahrnuje též zpřístupnění veřejnosti děl,
- 11) Znamená čl. 10 odst. 3 směrnice, že když nastane „podstatná změna“ v obsahu databáze, čímž je databázi, která takto vznikla, poskytnuta vlastní doba ochrany, že tato databáze je považována za novou a odlišnou databázi, včetně pro potřeby čl. 7 odst. 5?“

V – K přípustnosti

28. V některých směrech se předběžné otázky netýkají výkladu práva Společenství, tj. směrnice, ale použití směrnice na konkrétní případ. V tomto směru je namístě přijmout názor Komise, že v rámci řízení o předběžných otázkách podle čl. 234 ES tyto otázky nepřísluší řešit Soudnímu dvoru, ale že spadají do pravomoci vnitrostátního soudu a že v projednávané věci se Soudní dvůr musí omezit na výklad práva Společenství.

29. Podle ustálené judikatury Soudního dvora totiž v rámci řízení podle článku 234 ES, založeného na jasném oddělení funkcí vnitrostátních soudů a Soudního dvora, spadá veškeré posouzení skutkových okolností do pravomoci vnitrostátního soudu⁴.

30. Soudní dvůr tudíž není příslušný pro rozhodování o skutkových okolnostech sporu v původním řízení, ani pro použití předpisů práva Společenství, které vyložil pro vnitrostátní opatření nebo skutkové okolnosti, neboť k tomu je příslušný pouze

vnitrostátní soud. Posouzení některých skutečností týkajících se předmětné databáze tedy vyžaduje skutkové posouzení, které přísluší vnitrostátnímu soudu⁵. Ve zbývající části je Soudní dvůr příslušný pro rozhodování o předběžných otázkách.

VI – K opodstatněnosti: posouzení

31. Předběžné otázky položené předkládajícím soudem se týkají výkladu řady ustanovení směrnice, hlavně výkladu některých pojmů. Dovolávané aspekty spadají do různých oblastí a v souladu s tím je třeba je řadit. Zatímco některé právní otázky se týkají věcné působnosti směrnice, jiné se týkají podmínek poskytnutí zvláštního práva a jeho obsahu.

A – K věcné působnosti: pojem „databáze“

32. Pokud jde o podmínku nezávislosti prvků databáze, William Hill měla za to, že „prvky“ musí být nezávislé na pořizovateli.

4 — Rozsudky ze dne 15. listopadu 1979, Denkavit Futtermittel (36/79, Recueil, s. 3439, bod 12); ze dne 5. října 1999, Lirussi a Bizzaro (C-175/98 a C-177/98, Recueil, s. I-6881, bod 37); ze dne 22. června 2000, Fornasar a další (C-318/98, Recueil, s. I-4785, bod 31), a ze dne 16. října 2003, Traunfellner (C-421/01, Recueil, s. I-11941, body 21 a násl.).

5 — Rozsudek ze dne 4. prosince 2003, EVN a Wienstrom (C-448/01, Recueil, s. I-14527, bod 59).

Toto právní posouzení je nesprávné. Jak je zřejmé z odkazu samotné společnosti William Hill na nezbytnost pořízení údajů, tento argument se týká spíše aspektu, který musí být posuzován ve vztahu k výkladu pojmu „pořízení“ uvedeného v čl. 7 odst. 1 směrnice.

jsou nepřímě chráněny i použité zdroje, tj. vklad⁶.

B – Předmět ochrany: podmínky

33. Aby se na databázi mohlo vztahovat zvláštní právo podle článku 7 směrnice, musí splňovat podmínky stanovené tímto ustanovením. Toto řízení se týká výkladu některých z těchto kritérií.

34. V této souvislosti je namístě zmínit právní rozpravu týkající se otázky, zda musí zvláštní právo sloužit k ochraně služby, tj. v podstatě činnosti vytváření databáze, nebo výsledku této činnosti. V tomto ohledu je třeba konstatovat, že směrnice chrání databáze a jejich obsah, ale nechrání informace, které obsahují, jako takové. Konec konců to, na čem záleží, je ochrana produktu, čímž

35. Podmínky stanovené v článku 7 směrnice se připojují k podmínkám stanoveným v čl. 1 odst. 2. Předmět ochrany je v důsledku toho vymezen užším způsobem než pojem „databáze“ uvedený v článku 1.

36. Zvláštní právo nově vytvořené směrnicí je inspirováno skandinávským katalogem práv „Katalogrechte“ a nizozemským „geschrevenbeschermin“⁶. Tyto souvislosti však nesmí vést k tomu, že by do směrnice byla začleněna koncepce rozvinutá v právní nauce a judikatuře ohledně těchto předcházejících právních režimů. Naopak směrnice musí představovat referenční rámec pro výklad vnitrostátního práva, který platí i pro ty členské státy, v nichž se používaly srovnatelné předpisy ještě předtím, než byla směrnice přijata. I v těchto členských státech totiž bylo nezbytné přizpůsobit vnitrostátní právní úpravy ustanovením směrnice.

6 — Grützmacher, M., *Urheber-, Leistungs- und Sui-generis-Schutz von Datenbanken*, 1999, s. 329, a Koumantos, G., „Les bases de données dans la directive communautaire“, *Revue internationale du droit d'auteur* 1997, s. 79 (117). Naproti tomu někteří autoři mají za to, že ochrana se týká vkladů (viz například Von Lewinski, S., v: Walter, M. M., (vyd.), *Europäisches Urheberrecht* 2001, odstavce 3 týkající se článku 7, a právní nauka citovaná v Grützmacher s. 329, poznámka 14).

1) Pojem „pořízení“ ve smyslu čl. 7 odst. 1 směrnice (druhá předběžná otázka)

těchto údajů. Vezmeme-li tudíž za základ toto pojetí pořízení, závisí ochrana databáze v původním sporu na tom, zda byly pořízeny již existující údaje.

37. Spor v projednávané věci se týká otázky, zda šlo o pořízení ve smyslu čl. 7 odst. 1 směrnice. Toto ustanovení totiž chrání pouze vklady do „pořízení“, „ověření“ nebo „předvedení“ obsahu databáze.

40. Vyjdeme-li naproti tomu z obecného pojmu „pořízení“, tj. z vkladu obsahu do databáze⁸, bude se ochrana vztahovat jak na existující údaje, tak na nově vytvořené údaje⁹.

38. Je třeba vycházet z cíle zvláštního práva, tj. z ochrany pořizovatele databáze. Pořízení lze tedy považovat za obecný pojem⁷ zahrnující pořízení, ověření a předvedení.

41. Objasnění by mohlo přinést srovnání pojmu „pořízení“ použitého v čl. 7 odst. 1 s činnostmi uvedenými v třicátém devátém bodě odůvodnění. Nejprve je však namístě zdůraznit, že různé jazykové verze se od sebe liší.

39. Původní řízení se týká velmi diskutovaného právního problému, neboť se týká otázky, zda – případně za jakých podmínek – a do jaké míry směrnice chrání nejen existující údaje, ale rovněž údaje pořizovatelem nově pořízené. Pokud se pořízení týká pouze existujících údajů, pak se i ochrana vkladů bude vztahovat pouze na pořízení

42. Vyjdeme-li z pojmu „Beschaffung“ (pořízení) použitého v čl. 7 odst. 1 německé verze, může se týkat pouze existujících údajů, neboť lze pořídit jen to, co již existuje. Z tohoto pohledu je pořízení („Beschaffung“) přesným opakem vytvoření („Erschaffung“). Ke stejnému výsledku dojdeme při výkladu znění portugalské, francouzské, španělské a anglické verze, jež všechny vycházejí

7 — Guglielmetti, G., „La tutela delle banche dati con diritto sui generis nella direttiva 96/9/CE“, *Contratto e impresa. Europa*, 1997, s. 177 (184).

8 — Calame, A. E., *Der rechtliche Schutz von Datenbanken unter besonderer Berücksichtigung des Rechts der Europäischen Gemeinschaften*, 2002, s. 115, poznámka 554.

9 — Grützmacher, výše uvedeno v poznámce 6, s. 330 an., jakož i Leistner, M., *Der Rechtsschutz von Datenbanken im deutschen und europäischen Recht*, 2000, s. 152.

z latinského „obtenere“, tj. pořídit. Finská a dánská verze rovněž ukazují na restriktivní výklad. Extenzivní výklad německé a anglické verze, jehož se dovolávali někteří účastníci řízení, je tudíž založen na nesprávném posouzení.

podtřídý pořízení ve smyslu čl. 7 odst. 1 směrnice. Lze si samozřejmě položit otázku, proč třicátý devátý bod odůvodnění vymezuje přesněji pouze pořízení („Beschaffung“), a nikoli ověření nebo předvedení. Tyto dvě posledně uvedené činnosti se poprvé objevují až ve čtyřicátém bodě odůvodnění.

43. Třicátý devátý bod odůvodnění směrnice, který v úvodu zmiňuje předmět zvláštního práva, by mohl poskytnout další údaje ohledně správného výkladu pojmu „pořízení“ („Beschaffung“) ve smyslu čl. 7 odst. 1 směrnice. Tento bod odůvodnění uvádí v souvislosti s chráněnými vklady pouze dva druhy činností, a sice „získávání“ a „shromažďování“ obsahu. Rovněž v tomto případě však problémy vyplývají z rozdílů mezi jazykovými verzemi. Většina z nich používá pro označení první činnosti stejný výraz, jako je výraz použitý v čl. 7 odst. 1 (pořízení). Kromě toho použité výrazy sice ne vždy označují stejnou činnost, avšak v podstatě se vztahují k získávání a shromažďování obsahu databáze.

45. Jazykové verze, které ve třicátém devátém bodě odůvodnění používají stejné výrazy jako výrazy uvedené v čl. 7 odst. 1 směrnice, musí být naopak vykládány v tom smyslu, že pojem „pořízení“ („Beschaffung“) použitý v třicátém devátém bodě odůvodnění je třeba chápat restriktivněji, zatímco výraz použitý v čl. 7 odst. 1 směrnice je třeba chápat extenzivně, a sice, že zahrnuje rovněž ostatní činnosti uvedené v třicátém devátém bodě odůvodnění.

46. Všechny jazykové verze tudíž připouštějí výklad, podle něhož „pořízení“ ve smyslu čl. 7 odst. 1 směrnice se nevztahuje na pouhé zaznamenání údajů¹⁰, tj. vytvoření údajů, a nezahrnuje tudíž přípravnou fázi¹¹. Pokud se však vytvoření údajů shoduje s jejich shromažďováním a tříděním, vztahuje se na ně ochrana směrnice.

44. Jazykové verze, které používají v třicátém devátém bodě odůvodnění dva výrazy jiné než výrazy použité v čl. 7 odst. 1 směrnice, musí být vykládány v tom smyslu, že obě dvě uvedené činnosti musí být považovány za

10 — Leistner, výše uvedeno v poznámce 9, s. 152.

11 — Guglielmetti, výše uvedeno v poznámce 7, s. 184, a Karnell, G. W. G., „The European Sui Generis Protection of Data Bases“, *Journal of the Copyright Society of the USA*, 2002, s. 993.

47. V této souvislosti je třeba připomenout, že nelze použít teorii vedlejšího produktu („Spin-off-Theorie“). Cíl sledovaný při pořizování obsahu databáze tudíž nemůže mít žádný význam¹². To znamená, že ochrana je možná rovněž v případě, kdy bylo pořízení původně uskutečněno za účelem jiné činnosti než pořízení předmětné databáze. Směrnice totiž chrání také pořízení údajů, pokud nebylo uskutečněno pro účely databáze¹³, což rovněž znamená, že do působnosti ochrany spadá rovněž externí databáze vycházející z interní databáze.

49. I když jsou však tyto činnosti kvalifikovány jako vytvoření nových údajů, může nicméně existovat „pořízení“ ve smyslu čl. 7 odst. 1 směrnice. Tak by tomu bylo v případě, že k vytvoření údajů dojde současně s jejich zpracováním a není možné je od něj oddělit. Tak by tomu mohlo být v případě shromažďování údajů a jejich následného zanesení do databáze.

2) „Ověření“ ve smyslu čl. 7 odst. 1 směrnice (třetí předběžná otázka)

48. Na základě výše uvedeného výkladu pojmu „pořízení“ přísluší posouzení činností v souvislosti s databází BHB vnitrostátnímu soudu. V tomto směru musí v první řadě kvalifikovat údaje a jejich zpracování, od jejich shromáždění po jejich zaznamenání do databáze. To spočívá zejména v posouzení tří hlavních úkolů Weatherbys vedoucích k zveřejnění informací před dostihem, tj. zaznamenání řady informací, přidělení váhového zatížení a určení handicapu a sestavení seznamu koní účastnících se dostihů. K tomu se přidává ještě zaznamenání výsledků dostihů.

50. Tato předběžná otázka se v podstatě týká toho, zda některé z činností uskutečněných v souvislosti s databází BHB musí být pokládány za „ověření“ ve smyslu čl. 7 odst. 1 směrnice.

51. Na rozdíl od pořízení se ověření týká informací, které již tvoří obsah databáze, což ukazuje na první pohled, že okamžik ověření podle čl. 7 odst. 1 nastává po záznamu, který má být ověřen. Toto ustanovení se tedy nevztahuje na ověření týkající se prvků, které musí být teprve zaznamenány, neboť, což je

12 — Viz, pokud jde o dovolávaná tvrzení, Hugenholtz, P. B., „De spin-off theorie uitgesponnen“, *AfM – Tijdschrift voor auteurs-, media & informatierecht* 2002, s. 161 (164, poznámka 19).

13 — Von Lewinski, výše uvedeno v poznámce 6, odstavec 5 týkající se článku 7.

případ projednávané věci, ještě netvoří obsah databáze.

52. Ověření se týká především kontroly „prvků“ databáze, co se týče jejich úplnosti a přesnosti, což rovněž zahrnuje ověření aktuálnosti databáze. Výsledek této činnosti však může v důsledku vyžadovat rovněž pořízení údajů a jejich zaznamenání.

53. Není sporu o tom, že zaměstnanci, kteří pracují na databázi BHB, vykonávají řadu kontrol. Jedná se zejména o různé kontroly totožnosti osoby přihlašující koně do dostihů a koně, jakož i ověření způsobilosti účastníků.

54. Účastníci řízení se však neshodují, zda se ověření týká existujícího obsahu databáze, a pokud ano, o která ověření se jedná nebo zda se ověření týká informací před jejich zaznamenáním, tj. předtím, než se prvek, který musí být ověřen, stane součástí databáze.

55. Přestože jsou však některá ověření uvedena ve věci v původním řízení uskutečněna před zaznamenáním do databáze, nezna-

mená to ještě, že tím nesmí být jiné kontrolní činnosti kvalifikovány rovněž jako ověření ve smyslu čl. 7 odst. 1 směrnice. Pokud jde o aktualizaci nebo opravy skutečně provedené v obsahu databáze, lze mít za to, že je splněna podmínka uvedená ve směrnici, že se musí jednat o ověření. Stačí tedy, že musí být některé z uskutečněných činností kvalifikovány jako ověření ve smyslu čl. 7 odst. 1 směrnice a že podstatné vklady se týkají rovněž přinejmenším části těchto činností uvedených v čl. 7 odst. 1.

56. Přísluší určit vnitrostátnímu soudu, zda dotčené kontrolní činnosti, které jsou předmětem původního řízení, musí být považovány za „ověření“ ve smyslu čl. 7 odst. 1 směrnice.

C – K obsahu ochrany

57. Nejprve je třeba připomenout, že cílem zavedení zvláštního práva jako takového nebyla harmonizace práva, ale úmyslné vytvoření nového práva¹⁴. Toto právo jde nad rámec již existujících práv na rozšiřování

14 — Společný postoj Rady (ES) č. 20/95 ze dne 10. července 1995 (Úř. věst. C 288, s. 14 důvodové zprávy).

a reprodukci. Rovněž je třeba brát toto právo v potaz při vymezení zakázaných činností. Z toho důvodu mají zvláštní význam právní definice uvedené v čl. 7 odst. 2.

kterým lze zabránit, a v důsledku toho je lze zakázat, jsou jednak vytěžování a jednak zužitkování. Článek 7 odst. 2 směrnice obsahuje právní definice pojmů „vytěžování“ a „zužitkování“.

58. Článek 7 směrnice na první pohled obsahuje dvě skupiny zakazujících předpisů nebo, z hlediska nositele práv, tj. toho, kdo pořídil databázi, dvě různé kategorie práv. Zatímco odstavce 1 stanoví zákaz týkající se podstatné části databáze, odstavec 5 zakazuje určité činnosti týkající se nepodstatných částí databáze. Vyjdeme-li však ze srovnání vztahu mezi podstatným a nepodstatným, lze odstavec 5 chápat jako výjimku z pravidla odstavce 1¹⁵. Cílem odstavce 5 je zabránit obcházení zákazu stanoveného v odstavci 1¹⁶, a lze jej tedy kvalifikovat jako ustanovení o výjimce¹⁷.

60. Zákaz stanovený v čl. 7 odst. 1 však není bezpodmínečný: předpokládá totiž, že zakázaná činnost se týká celého obsahu nebo podstatné části databáze.

61. Tyto dva předpoklady je tedy třeba posuzovat na základě určujícího rozlišovacího kritéria pro uplatnění čl. 7 odst. 1 a 5, a sice posouzení „podstatné“ nebo „nepodstatné“ povahy předmětné části. Následně je třeba zkoumat činnosti, které jsou zakázány podle odstavce 1 a odstavce 5.

1) Podstatná či nepodstatná část databáze

59. Článek 7 odst. 1 směrnice stanoví pro pořizovatele databáze právo zabránit určitým činnostem. Z tohoto práva tedy zároveň vyplývá zákaz těchto činností. Činnosti,

a) Obecná poznámka (první předběžná otázka)

15 — Gaster, J.-L., *Der Rechtsschutz von Datenbanken*, 1999, odstavec 492.

16 — Hornung, O., *Die EU-Datenbank-Richtlinie und ihre Umsetzung in das deutsche Recht*, 1998, s. 116 a násl.; Leistner, výše uvedeno v poznámce 9, s. 180, a Von Lewinski, výše uvedeno v poznámce 6, odstavec 16 týkající se článku 7.

17 — Společný postoj (ES) č. 20/95, výše uvedeno v poznámce 14, bod 14 důvodové zprávy.

62. V průběhu řízení zaznělo tvrzení, že čl. 7 odst. 1 směrnice zakazuje pouze činnosti,

kteřé předpokládají, že údaje jsou systematicky a metodicky uspořádány a jsou jednotlivě přístupné stejně jako původní databáze.

63. Toto tvrzení je třeba chápat v tom smyslu, že stanoví podmínku pro uplatnění zvláštního práva. Otázka, zda tato podmínka skutečně existuje, musí být vyřešena na základě definic týkajících se předmětu ochrany a zejména právních definic uvedených v čl. 7 odst. 2, které se týkají činností zakázaných podle čl. 7 odst. 1.

64. Ani článek 7 odst. 1, ani čl. 7 odst. 5 směrnice výslovně nestanoví výše uvedenou podmínku: dokonce na ni ani neodkazují. Skutečnost, že článek 1 odst. 2 výslovně hovoří o „systematickém nebo metodickém“ uspořádání údajů, avšak tato zmínka naprosto chybí v článku 7, vede spíše k opačnému závěru, a sice že úmyslem zákonodárce nebylo stanovit toto kritérium jako podmínku pro uplatnění článku 7.

65. Rovněž účel směrnice hovoří proti tomuto doplňujcímu kritériu.

66. Ochrana stanovená v článku 7 by totiž byla účinkem tohoto kritéria vážně zeslabena, protože zákaz stanovený tímto článkem by bylo možno obejít pouhou změnou částí databáze.

67. Z třicátého osmého bodu odůvodnění směrnice, který se zmiňuje o tomto nebezpečí a o nedostatečnosti autorského práva, vyplývá, že směrnice zamýšlí rovněž zakázat nové uspořádání obsahu databáze jakožto případné protiprávní jednání.

68. Účelem směrnice je právě vytvoření nového práva, jemuž by neměl bránit čtyřicátý šestý bod odůvodnění týkající se jiného aspektu.

69. Dokonce ani čtyřicátý pátý bod odůvodnění, podle něhož nebude ochrana autorského práva rozšířena na pouhá fakta nebo údaje, nepodporuje existenci doplňujícího kritéria. To samozřejmě neznamena, že se ochrana týká údajů jako takových nebo dokonce určitých konkrétních údajů. Předmětem ochrany zvláštního práva je – a nadále zůstává – databáze.

70. Závěrem je tedy třeba konstatovat, že skutečnost, že se jedná o stejné systematické nebo metodické uspořádání údajů jako

v původní databázi, nepředstavuje kritérium pro posouzení legality činností uskutečněných v souvislosti s databází. Tvrzení, že směrnice nechrání údaje upravené nebo uspořádané podle jiné struktury, tudíž není přesné.

71. Je tedy na místě na první předběžnou otázku odpovědět, že se výrazy „podstatná část obsahu databáze“ nebo „nepodstatná část obsahu databáze“ uvedené v článku 7 směrnice mohou týkat rovněž děl, údajů nebo jiných prvků, které nemají stejné systematické nebo metodické uspořádání a individuální přístupnost jako databáze.

b) Pojem „podstatná část databáze“ ve smyslu čl. 7 odst. 1 směrnice (první, čtvrtá a šestá předběžná otázka)

72. Touto otázkou se předkládající soud domáhá výkladu výrazu „podstatná část databáze“ ve smyslu čl. 7 odst. 1 směrnice. Na rozdíl od jiných klíčových výrazů tento výraz není ve směrnici definován. Tato definice zmizela v průběhu zákonodárského procesu, přesněji ve stádiu společného postoje Rady.

73. Článek 7 odst. 1 směrnice upravuje dva případy. Z jeho znění vyplývá, že povaha části může být podstatná buď kvalitativně, nebo kvantitativně. Toto zákonodárcem zvolené znění musí být vykládáno v tom smyslu, že část obsahu databáze může být podstatná i v případě, kdy je podstatná pouze z hlediska kvalitativního, a nikoli kvantitativního. Je tedy třeba odmítnout argument, že se zakázané činnosti musí v každém případě týkat určitého minimálního kvantitativního rozměru databáze.

74. Kvantitativní alternativa musí být chápána v tom smyslu, že musí být vymezena velikost části databáze dotčené zakázanou činností. Tím vyvstává otázka, zda je třeba přijmout absolutní nebo relativní kritérium pro posuzování. To znamená, že je třeba buď porovnat dotčenou část s celým obsahem databáze¹⁸, nebo posuzovat dotčenou část jako takovou.

75. V této souvislosti je třeba uvést, že relativní hledisko bude mít sklon znevýhodnit pořizovatele velkých databází¹⁹, protože dotčená část bude tím méně podstatná, čím větší bude velikost celé databáze. V podobném případě by mohlo porovnání poskytnout doplňující kvalitativní posouzení,

18 — Viz zejména Von Lewinski, výše uvedeno v poznámce 6, odstavec 15 týkající se článku 7.

19 — Grüntzacher, výše uvedeno v poznámce 6, s. 340.

neboť lze nicméně relativně malou část pokládat za podstatnou z kvalitativního hlediska. Rovněž by bylo možné spojit oba kvantitativní přístupy. To by umožnilo označit za podstatnou relativně omezenou část z důvodu její absolutní velikosti.

na trhu²¹ způsobený skutečností, že předmětná část není vytěžena nebo zužitkována v tržních podmínkách, ale jiným způsobem. Posouzení dotčené části a její hospodářské hodnoty může být rovněž provedeno z hlediska původce činnosti, tj. pomocí zjištění, kolik daná osoba ušetřila díky vytěžování nebo zužitkování.

76. Rovněž vyvstává otázka, zda může být kvantitativní posouzení spojeno s kvalitativním posouzením. K tomu může samozřejmě dojít jen v případech, kdy je možné kvalitativní posouzení. Je-li tomu tak, pak nic nebrání tomu, aby dotčené části byly posuzovány podle obou metod.

79. Vyjdeme-li z účelu sledovaného článkem 7 směrnice, a sice ochrany vkladů, je rovněž třeba vzít v úvahu vklady provedené pořizovatelem databáze²². Z čtyřicátého druhého bodu odůvodnění totiž vyplývá, že cílem zákazu vytěžování a zužitkování je zabránit, aby byla způsobena újma vkladům²³.

77. V rámci kvalitativního posouzení je v každém případě relevantní technická nebo hospodářská hodnota²⁰. Tak může být zohledněna rovněž část, která má sice omezenou velikost, ale je podstatná svou hodnotou. Jako příklad hodnoty seznamů v oblasti sportu byla uvedena jejich úplnost a přesnost.

80. Uskutečněné vklady, a zejména náklady na pořízení²⁴, tedy mohou představovat prvky pro posouzení hodnoty dotčené části databáze.

78. Hospodářská hodnota části databáze se zpravidla měří s ohledem na pokles poptávky

21 — Krähn, J., *Der Rechtsschutz von elektronischen Datenbanken, unter besonderer Berücksichtigung des sui-generis-Rechts*, 2001, s. 162.

22 — Viz Guglielmetti, výše uvedeno v poznámce 7, s. 186; Krähn, výše uvedeno v poznámce 21, s. 161, a Leistner, výše uvedeno v poznámce 9, s. 172.

23 — V tomto směru podle některých názorů je dostačující teoretická pravděpodobnost vzniku škody: viz Leistner, výše uvedeno v poznámce 9, s. 173; viz rovněž Speyart, H. M. H., „De databank-richtlijn en haar gevolgen voor Nederland“, *Informatierecht-AMI* 1996, s. 171 (174).

24 — Dutrelepon, C., „Le nouveau droit exclusif du producteur de bases de données consacré par la directive européenne 96/6/CE du 11 mars 1996: un droit sur l'information?“, v: *Mélanges en hommage à Michel Waelbroeck*, 1999, s. 903 (913).

20 — Gaster, výše uvedeno v poznámce 15, odstavec 495; Grütz-macher, výše uvedeno v poznámce 6, s. 340, a Von Lewinski, výše uvedeno v poznámce 6, odstavec 15 týkající se článku 7.

81. Prahová hodnota, od které lze hovořit o podstatné povaze, není ve směrnici vymezena. Právní nauka má jasně za to, že zákonodárce dobrovolně nechal stanovení této mezní hodnoty na judikatuře²⁵.

c) Pojem „nepodstatná část databáze“ ve smyslu čl. 7 odst. 5 směrnice (pátá a šestá předběžná otázka)

83. Rovněž pojem „nepodstatná část obsahu databáze“ ve smyslu čl. 7 odst. 5 směrnice již není právně definován, ačkoliv jeho definice byla obsažena v čl. 11 odst. 8 písm. a) pozměněného návrhu Komise (93) 464 na konci (Úř. věst. 1993, C 308, s. 1).

82. Podstatná povaha nicméně nemůže záviset na významu způsobené újmy²⁶. Pouhá zmínka v tomto smyslu v preambuli ve čtyřicátém druhém bodu odůvodnění na konci totiž nemůže postačovat pro stanovení tak vysoké prahové hodnoty ochrany. Kromě toho je možno se ptát, zda „podstatná újma“ může skutečně představovat kritérium pro stanovení toho, co je podstatné, neboť čtyřicátý druhý bod odůvodnění může být rovněž chápán v tom smyslu, že „podstatná újma“ představuje doplňující požadavek v případě, kdy už byla určena podstatná povaha části databáze. Dokonce ani účinek zakázaných činností uvedený v osmém bodu odůvodnění, tj. vážné hospodářské a technické důsledky, nemůže odůvodnit příliš restriktivní posouzení z hlediska způsobené újmy. Oba dva body odůvodnění slouží spíše k zdůraznění hospodářské nezbytnosti ochrany databází.

84. Výklad kritéria „nepodstatné“ povahy musí vycházet z cíle ustanovení, pro které je právně relevantní. Článek 7 odst. 5 směrnice se musí týkat oblastí, na které se nevztahuje čl. 7 odst. 1, který se týká pouze podstatných částí. Výraz „nepodstatná část“ je tedy třeba vykládat v tom smyslu, že se týká části, která nepřekračuje prahovou hodnotu podstatné povahy z kvalitativního nebo kvantitativního hlediska ve smyslu čl. 7 odst. 1. Tato prahová hodnota představuje horní mez. Existuje však i dolní mez vyplývající z obecné zásady směrnice, podle níž se zvláštní právo nevztahuje na jednotlivé údaje.

25 — Doutrelepont, výše uvedeno v poznámce 24, s. 913; Gaster, výše uvedeno v poznámce 15, odstavce 496; Leistner, výše uvedeno v poznámce 9, s. 171, a Von Lewinski, výše uvedeno v poznámce 6, odstavce 15 týkající se článku 7.

26 — Viz však v opačném smyslu Karnell, výše uvedeno v poznámce 11, 1000, a Krähn, výše uvedeno v poznámce 21, s. 163.

85. Posouzení částí dotčených v původním řízení spadá do pravomoci vnitrostátního

soudu, který musí použít výše uvedená kritéria na konkrétní projednávaný případ.

význam nemá tedy ani skutečnost, zda je využití čistě obchodní, či nikoli. Jedinými určujícími prvky jsou charakteristické rysy uvedené v obou právních definicích.

2) Zákazy týkající se podstatné části obsahu databáze

86. Právo pořizovatele zabránit určitým činnostem, stanovené v čl. 7 odst. 1 směrnice, umožňuje dovést zákaz těchto činností, tj. vytěžování a zužitkování. Tyto činnosti jsou tedy v řadě bodů odůvodnění kvalifikovány jako „nedovolené“²⁷.

87. Dále se budu zabývat výkladem pojmů „vytěžování“ a „zužitkování“. Za tím účelem je třeba vyložit příslušné právní definice v čl. 7 odst. 2 směrnice. V této souvislosti je třeba připomenout cíl směrnice, kterým je zavedení nového druhu práva. Tuto okolnost je třeba mít na paměti jakožto kritérium při výkladu těchto dvou pojmů.

88. Co se týče těchto dvou zakázaných činností, cíl nebo úmysl uživatele obsahu databáze jsou naprosto irelevantní. Určující

89. Na rozdíl od toho, co je stanoveno v čl. 7 odst. 5, se zakazující opatření neomezují na opakované a systematické činnosti. Vzhledem k tomu, že se zakázané činnosti musí podle odstavce 1 týkat podstatných částí obsahu databáze, stanovil zákonodárce Společenství, co se týče těchto činností, méně restriktivní požadavky než pro činnosti týkající se nepodstatných částí podle odstavce 5.

90. V tomto směru je třeba upozornit na chybu v struktuře směrnice²⁸. Jelikož se právní definice čl. 7 odst. 2 týká buď celku, nebo podstatné části, zbytečně opakuje tento požadavek stanovený již v odstavci 1. Právní definice uvedená v čl. 7 odst. 2 ve spojení s čl. 7 odst. 5 vede dokonce ke kontradiktornosti. Odstavec 5 totiž zakazuje vytěžování a zužitkování nepodstatných částí. Vyložíme-li pojmy „vytěžování“ a „zužitkování“ podle právní definice čl. 7 odst. 2, dojdeme – překvapivě – k tomu, že čl. 7 odst. 5 zakazuje určité činnosti týkající

27 — Viz například čtyřicátý první, čtyřicátý druhý, čtyřicátý pátý a čtyřicátý šestý bod odůvodnění.

28 — Viz Koumantos, výše uvedeno v poznámce 6, s. 121.

se nepodstatných částí pouze, když se týkají celku nebo podstatných částí.

93. V projednávané věci byla rovněž vznesena otázka právního režimu volně dostupných údajů. Vlády, které se řízení účastnily jakožto vedlejší účastníci, mají v tomto směru za to, že veřejné údaje nejsou směrnici chráněny.

91. Někteří účastníci řízení rovněž zdůraznili aspekt týkající se hospodářské soutěže. Tento aspekt je třeba posuzovat s ohledem na skutečnost, že konečná verze směrnice neobsahuje předpisy o vydávání povinných licencí, které Komise původně zamýšlela.

94. V tomto ohledu je nejprve třeba zdůraznit, že ochrana se používá pouze na obsah databází, a nikoli na údaje. Nebezpečí, že se ochrana rozšíří rovněž na informace obsažené v databázi, je možno v tomto směru čelit jednak restriktivním výkladem směrnice, jaký navrhuji zde. Jednak existuje povinnost použít ve zvláštních případech vnitrostátní pravidla a pravidla Společenství v oblasti hospodářské soutěže.

92. Odpůrci extenzivní ochrany pořizovatelů databáze se obávají, že tato ochrana s sebou ponese nebezpečí vzniku monopolů, zejména v případě až dosud volně dostupných údajů; pořizovatel s dominantním postavením na trhu by mohl svého postavení zneužít. V tomto směru je třeba připomenout, že směrnice nevylučuje použití pravidel hospodářské soutěže primárního či sekundárního práva. Protikonkurenční chování pořizovatelů databází těmto předpisům nadále podléhá. Tento závěr vyplývá jak z čtyřicátého sedmého bodu odůvodnění, tak z čl. 16 odst. 3 směrnice, podle kterého Komise ověří, zda uplatňování zvláštního práva vyvolalo zneužití dominantního postavení nebo jiné porušování volné soutěže.

95. Pokud jde o ochranu údajů, které tvoří obsah databáze, kterou uživatel údajů nezná, je třeba zdůraznit, že směrnice zakazuje pouze určité činnosti: vytěžování a zužitkování.

96. Zatímco zákaz vytěžování předpokládá, že je existence databáze známá, v případě zužitkování tomu tak není. V souvislosti s otázkou zužitkování bude na místě se k této problematice vrátit.

a) Pojem „vytěžování“ ve smyslu článku 7 směrnice (sedmá předběžná otázka)

stranu však „vytěžování“ nemůže být vykládáno až tak široce, aby se týkalo rovněž nepřímého přenosu. Směrnice naopak vyžaduje přímý přenos na jiný podklad. Na rozdíl od „zužítkování“ však v tomto případě nevyžaduje žádný veřejný prvek. Dostačuje soukromý přenos.

97. Pojem „vytěžování“ ve smyslu čl. 7 odst. 1 směrnice je namísto vykládat na základě právní definice v čl. 7 odst. 2 písm. a).

98. Prvním prvkem je trvalý nebo dočasný přenos obsahu databáze na jiný podklad. Výraz „jakýmkoli prostředky nebo jakýmkoli způsobem“ umožňuje dovodit, že zákonodárce Společenství dal výrazu „vytěžování“ široký smysl.

101. Co se týče druhého prvku, tj. dotčené části databáze („celek nebo podstatná část“), lze odkázat na úvahy týkající se podstatné povahy.

99. Je tudíž upraven nejen přenos na jiný podklad stejného druhu²⁹, ale rovněž přenos na podklad jiného druhu³⁰. Pouhé vytištění tedy rovněž spadá do výrazu „vytěžování“.

102. Použití výše uvedených kritérií na skutkové okolnosti původního řízení přísluší vnitrostátnímu soudu.

100. Kromě toho je zřejmé, že „vytěžování“ nemůže být chápáno v tom smyslu, že pro použití zákazu se vytěžené části už nesmí nadále nacházet v databázi. Na druhou

b) Pojem „zužítkování“ ve smyslu článku 7 směrnice (osmá a devátá předběžná otázka)

103. Z právní definice čl. 7 odst. 2 písm. b) směrnice vyplývá, že zužítkování se týká zpřístupnění veřejnosti.

29 — Viz Von Lewinski, výše uvedeno v poznámce 6, odstavec 19 týkající se článku 7.

30 — Gaster, výše uvedeno v poznámce 15, odstavec 512.

104. Úmyslným použitím pojmu „zužitkování“ („Weiterverwendung“), a nikoli pojmu „znovuvyužití“ („Weiterverwertung“), chtěl zákonodárce Společenství jasně ukázat, že ochrana se musí týkat rovněž činností spadajících do neobchodního užití.

108. I když vnitrostátní soud shledá, že se jedná o veřejně známé údaje, nevylučuje se tím, aby se i přesto ochrana vztahovala na části databáze obsahující veřejně známé údaje.

105. Způsoby zužitkování, jejichž výčet je uveden v právní definici, jako je „rozšiřování rozmnoženin“, „pronájem“ a „spojení on-line“, musí být chápány jako pouhý demonstrační výčet, jak vyplývá z doplňujícího výrazu „jinými způsoby přenosu“.

109. Článek 7 odst. 2 písm. b) směrnice obsahuje také pravidlo týkající se vyčerpání práva. Právo se vyčerpá jen za určitých podmínek. Jednou z těchto podmínek je „první prodej rozmnoženiny“. Z toho lze vyvodit, že se právo může vyčerpat pouze v rámci těchto okolností. Dojde-li k zužitkování jiným způsobem než rozmnoženinou, nejedná se o vyčerpání. Výslovně to upřesňuje čtyřicátý třetí bod odůvodnění, pokud jde o přenos on-line. Ochrana zvláštního práva se tedy použije nejen na první „zpřístupnění veřejnosti“.

106. V případě pochybností musí být výraz „zpřístupnění“ vykládán extenzivně³¹, jak naznačuje použití výrazu „jakýkoli způsob“ v čl. 7 odst. 2 písm. b). Naproti tomu se tento pojem nevztahuje na pouhé myšlenky³² nebo vyhledávání informací jako takové na základě databáze³³.

107. Někteří účastníci řízení tvrdili, že údaje jsou veřejně známé. Přezkoumání, zda tomu tak za konkrétních skutkových okolností je, přísluší vnitrostátnímu soudu.

110. Vzhledem k tomu, že směrnice neuvádí počet operací uskutečněných po prvním „zpřístupnění veřejnosti“, nemůže mít tento počet žádný význam. Týká-li se tudíž operace podstatné části obsahu databáze, ochrana se na ni vztahuje dokonce i v případě, kdy byla získána z nezávislého zdroje, například z tištěného nosiče nebo z internetu, a nikoli z databáze samotné. Na rozdíl od vytěžování se zužitkování vztahuje rovněž na nepřímé

31 — Viz Von Lewinski, výše uvedeno v poznámce 6, odstavec 27 týkající se článku 7.

32 — Viz Von Lewinski, výše uvedeno v poznámce 6, odstavec 31 týkající se článku 7.

33 — Grünzmacher, výše uvedeno v poznámce 6, s. 336.

způsoby pořizování obsahu databáze. Pojem „přenos“ tedy musí být vykládán široce³⁴.

V tomto směru obsahuje dvě alternativy: buď jsou zakázané činnosti v rozporu s obvyklým užíváním databáze, nebo neodůvodněně poškozují zájmy pořizovatele databáze.

111. Použití uvedených kritérií na konkrétní skutkové okolnosti věci projednávané v původním řízení přísluší vnitrostátnímu soudu.

3) Zákazy týkající se nepodstatných částí obsahu databáze (desátá předběžná otázka)

113. Pokud jde o vztah mezi činností a důsledkem, je třeba toto ustanovení chápat v tom smyslu, že není nezbytné, aby každá jednotlivá činnost vedla k jednomu ze dvou zakázaných důsledků, ale aby celkový výsledek činností měl jeden ze dvou zakázaných důsledků³⁵. Cílem čl. 7 odst. 5 stejně jako odstavce 1 téhož článku je ochrana zájmu, který představuje návratnost vkladu.

112. Jak již bylo uvedeno, čl. 7 odst. 5 směrnice zakazuje vytěžování nebo zužitkování nepodstatných částí obsahu databáze. Toto ustanovení se tak zaprvé liší od čl. 7 odst. 1 tím, že nezakazuje veškeré vytěžování nebo zužitkování, ale pouze pokud tyto činnosti vykazují vymezené charakteristické vlastnosti. Musí se jednat o „opakované a systematické činnosti“. Zadruhé se zákaz uvedený v odstavci 5 liší od zákazu v odstavci 1, co se týče předmětu zákazu. Tento zákaz se týká i nepodstatných částí. Odstavec 5 stanoví, jakožto vyrovnání tohoto méně striktního požadavku ve srovnání s požadavkem uvedeným v odstavci 1, že zakázané činnosti musí mít určité důsledky.

114. Výklad článku 7 však vznáší obecný problém, a sice, že na rozdíl od společného postoje byla německá verze konečného znění textu směrnice formulována poněkud mírněji. Stačí tudíž, aby činnost „vedla“ („hinausläuft“) k jednomu z uvedených důsledků, spíše než „měla“ („gleichkommt“) jeden z těchto důsledků. Jiné jazykové verze jsou formulovány příměji a v podstatě upřesňují, že vytěžování nebo zužitkování předpokládají činnosti v rozporu s obvyklým užíváním nebo neodůvodněně poškozují zájmy pořizovatele anebo odkazují na činnosti, které jsou v rozporu nebo působí újmu.

34 — Viz Von Lewinski, výše uvedeno v poznámce 6, odstavec 38 týkající se článku 7.

35 — Leistner, výše uvedeno v poznámce 9, s. 181, a Von Lewinski, výše uvedeno v poznámce 6, odstavec 18 týkající se článku 7, poznámka 225.

115. V této souvislosti je třeba posoudit související předpisy mezinárodního práva. Oba dva důsledky uvedené v čl. 7 odst. 5 směrnice mají předlohu v čl. 9 odst. 2 Bernské úmluvy o ochraně literárních a uměleckých děl v revidovaném znění, zejména v prvních dvou prvcích třífázové zkoušky, kterou tato úmluva stanoví. To však neznamená, že musí být obě ustanovení vykládána stejně.

118. Jiné předpisy mezinárodního práva srovnatelné s čl. 7 odst. 5 směrnice se nacházejí v čl. 13 dohody o obchodních aspektech práv k průmyslovému vlastnictví („TRIPS“) (Úř. věst. 1994, L 336, s. 219), a v některých dohodách Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO). Jelikož však uvedené dohody WIPO byly přijaty až po přijetí směrnice, není namístě k nim přihlížet.

116. Zaprvé, článek 9 Bernské úmluvy v revidovaném znění sleduje jiný cíl. Toto ustanovení umožňuje smluvním stranám úmluvy stanovit výjimky od přísných pravidel ochrany s výhradou, že budou splněny podmínky třífázové zkoušky. Směrnice obsahuje konstrukci tohoto druhu, tj. možnost členských států stanovit výjimky, například v článku 9.

119. Pokud jde o výklad článku 13 dohody TRIPS, platí pro něj stejné výhrady jako v případě výkladu Bernské úmluvy v revidovaném znění. Článek 13 dohody TRIPS totiž umožňuje členským státům stanovit omezení a výjimky ve vztahu k výlučným právům. Na rozdíl od článku 9 Bernské úmluvy v revidovaném znění však toto ustanovení upravuje stejně jako směrnice oba důsledky, tj. „rozpor s obvyklým užíváním“ a „neodůvodněné poškození“, jako alternativy.

117. Zadruhé, článek 9 Bernské úmluvy v revidovaném znění se liší tím, že nestanoví „narušení normálního využívání díla“ a „neospravedlnitelnou újmu“ jako alternativy, ale jako dvě ze tří kumulativních podmínek³⁶.

120. Tyto úvahy ukazují, že výklad výše uvedených předpisů mezinárodního práva nemůže být přenesen na čl. 7 odst. 5 směrnice.

36 — Ricketson, S., *The Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works: 1886-1986*, 1987, s. 482.

121. Směrnicí zakázané činnosti vytěžování a zužitkování, jakož i důsledky těchto činností, které jsou směrnicí upraveny, mají společné to, že cíl sledovaný těmito činnostmi není relevantní. Neexistují-li žádné předpisy týkající se sledovaného cíle, čl. 7 odst. 5 směrnice nemůže být tímto způsobem vykládán. Pokud by byl chtěl zákonodárce Společenství zohlednit cíl, byl by mohl přijmout pro článek 7 směrnice podobnou formulaci, jako je například formulace čl. 9 písm. b).

a) „Opakované a systematické vytěžování nebo zužitkování“

122. Podmínka stanoví, aby byly činnosti „opakované a systematické“, má zabránit tomu, aby ochrana nebyla zbavena své podstaty po sobě jdoucími činnostmi, z nichž se každá týká pouze nepodstatné části³⁷.

123. Na druhou stranou není jasné, zda čl. 7 odst. 5 směrnice stanoví dvě alternativní podmínky nebo dvě kumulativní podmínky. Výklad musí vycházet v prvé řadě ze znění ustanovení. Tento přístup však neumožňuje dospět k jednoznačnému výsledku. Některé jazykové verze totiž spojují obě podmínky

předložkou „a“³⁸, jiné zase předložkou „nebo“³⁹. Většina jazykových verzí a cíl sledovaný směrnicí však naznačují, že obě podmínky musí být chápány jako kumulativní⁴⁰. Opakované, ale nesystematické vytěžování nepodstatné části obsahu databáze tedy není upraveno.

124. O opakované a systematické činnosti se jedná v případech, kdy k nim dochází v pravidelných intervalech, například každý týden nebo každý měsíc. Čím je časový úsek a dotčená část menší, tím častěji musí být činnost prováděna, aby část dotčená ve svém celku splňovala jednu ze dvou podmínek uvedených v čl. 7 odst. 5 směrnice.

b) Pojem „obvyklé užívání“ ve smyslu čl. 7 odst. 5 směrnice

125. Pojem „obvyklé užívání“ ve smyslu čl. 7 odst. 5 směrnice musí být vykládán ve světle cíle tohoto ochranného ustanovení. To jasně vyplývá především z preambule směrnice. Čtyřicátý druhý bod odůvodnění upřesňuje,

38 — Většina verzí v románských jazycích, jakož i verze německá, anglická a řecká.

39 — Španělská, švédská a finská verze.

40 — Leistner, výše uvedeno v poznámce 9, s. 181, a Von Lewinski, výše uvedeno v poznámce 6, odstavec 17 týkající se článku 7.

37 — Gaster, výše uvedeno v poznámce 15, odstavec 558.

že zákaz některých činností vychází ze snahy zabránit způsobení újmy na vkladu. Ve čtyřicátém osmém bodu odůvodnění je cíl ochrany zavedené směrnicí výslovně popsán jako „zajištění odměny pro pořizovatele“.

128. Článek 7 odst. 5 se tedy může v určitých případech týkat potencionálních trhů, tj. trhů, které ještě nejsou využívány pořizovatelem databáze. V tomto smyslu například postačuje, aby osoba vytěžující nebo zužitkovávající údaje neplatila pořizovateli databáze licenční poplatky. Jestliže by tyto činnosti byly dovoleny, podnítilo by to jiné osoby k vytěžování nebo zužitkování obsahu databáze, aniž by platily licenční poplatky⁴³. Pokud by tudíž bylo možné užívat databázi zdarma, mělo by to vážné dopady na hodnotu licencí, což by vedlo k snížení příjmů.

126. To ukazuje, že je třeba pojem „obvyklé užívání“ vykládat extenzivně. Výraz „v rozporu s užíváním“ nesmí být chápán pouze v technickém smyslu, že se týká pouze důsledků pro technické možnosti užívání předmětné databáze. Článek 7 odst. 5 se naopak týká spíše čistě hospodářských důsledků pro pořizovatele databáze. Jde o to chránit hospodářské užívání probíhající za obvyklých okolností⁴¹.

129. Toto pravidlo se neomezuje na případy, kdy chce pořizovatel databáze užívat její obsah stejným způsobem jako osoba vytěžující nebo zužitkovávající údaje. Rovněž není relevantní, že pořizovatel databáze nemůže z důvodu zákonného zákazu užívat její obsah stejným způsobem jako osoba vytěžující nebo zužitkovávající databázi.

127. Článek 7 odst. 5 směrnice se tedy použije nejen na činnosti vedoucí k vytvoření konkurenčního produktu, který je v rozporu s užíváním databáze ze strany pořizovatele⁴².

130. Na konec výraz „v rozporu s užíváním“ nesmí být vykládán tak restriktivně, že by bylo zakázáno pouze úplné zabránění užívání. Jak vyplývá ze znění všech jazykových verzí kromě německé verze, zákaz se vzta-

41 — Uvedené tvrzení je rovněž v souladu s výkladem článku 13 dohody TRIPS provedeným zvláštní skupinou Světové obchodní organizace (WT/DS160/R ze dne 27. července 2000, 6.183).

42 — Leistner, výše uvedeno v poznámce 9, s. 181.

43 — Viz WT/DS160/R ze dne 27. července 2000, 6.186, výše uvedeno v poznámce 41.

huje již na případy rozporu s užíváním, tj. dokonce i v případě menších negativních důsledků. Na této úrovni se také nachází prahová hodnota, od které lze mít za to, že je zakázáno poškozování pořizovatele databáze.

133. Pokud jde o rozsah ochrany, sporné ustanovení stanoví ve vztahu k alternativě, kterou představuje „neodůvodněné poškozování“ méně restriktivní podmínky, než ve vztahu k alternativě, kterou představuje „obvyklé užívání“, v tom smyslu, že v prvním případě jsou chráněny „oprávněné zájmy“. Ochrana jde tedy nad rámec právních situací a týká se rovněž zájmů, neboť jsou zohledněny „oprávněné“ zájmy, a nikoli pouze právní zájmy.

131. Jak zdůraznili někteří účastníci řízení, posouzení konkrétních činností a jejich důsledků pro užívání předmětné databáze v projednávané věci přísluší vnitrostátnímu soudu, při uplatnění výše uvedených kritérií.

134. Za účelem vyrovnání stanoví čl. 7 odst. 5 restriktivnější podmínky, co se týče důsledků zakázaných činností. Požadované poškozování není jakékoli poškozování, ale musí se jednat o „neodůvodněné poškozování“. Označení „neodůvodněné“ však nemůže být vykládáno příliš striktně, neboť v opačném případě by byl zákonodárce Společenství zvolil v této pasáži újmu pořizovatele, nebo dokonce značnou újmu pořizovatele.

c) Pojem „neodůvodněné poškozování“ ve smyslu čl. 7 odst. 5 směrnice

132. Pokud jde o výklad pojmu „neodůvodněné poškozování“ ve smyslu čl. 7 odst. 5 směrnice, je třeba nejprve připomenout, že již v souvislosti s revizí Bernské úmluvy se projednávala otázka, zda může být použit tak neurčitý právní pojem. Pro výklad pojmu „neodůvodněné poškozování“ je rovněž určující odkaz na to, jakým způsobem se liší od „obvyklého užívání“.

135. Ve světle jazykových verzí jiných než německá verze je toto třeba vykládat v tom smyslu, že činnosti musí poškozovat zájmy pořizovatele do určité míry. Stejně jako v jiných pasážích směrnice v této souvislosti odkazuje na újmu pořizovatele. Řízení v původním řízení velmi jasně ukazuje, že ochrana práv pořizovatele ovlivňuje hospodářské zájmy jiných subjektů. To však neznamená, že při výkladu čl. 7 odst. 5 směrnice může být rozhodující význam při-

znán důsledkům zvláštního práva pro zájmy jiných osob nebo pro případnou „újmou“ dotčeného členského státu z důvodu možných dopadů na daňové příjmy. Cílem směrnice je zabránit poškozování působenému pořizovatelům databází. Na rozdíl od jiných důsledků je tento cíl ve směrnici výslovně vyjádřen.

na potenciální trhy jako poškozování oprávněných zájmů pořizovatele. Určení, zda je toto poškozování neodůvodněné, bude záviset na okolnostech projednávané věci. Nicméně skutečnost, zda je osoba vytěžující nebo zužitkovávající údaje konkurentem pořizovatele databáze, nebude v tomto směru určující.

136. Vklady pořizovatele a jejich návratnost představují jádro zájmů uvedených v čl. 7 odst. 5 směrnice. Rovněž v tomto případě hospodářská hodnota obsahu databáze tedy slouží jako výchozí bod pro posouzení. Důsledky pro skutečné nebo očekávané příjmy pořizovatele databáze mají zásadní význam⁴⁴.

138. V této souvislosti je rovněž třeba připomenout, že určení konkrétních činností a přezkoumání, zda mají být považovány za „neodůvodněné poškozování“ zájmů pořizovatele předmětné databáze, přísluší vnitrostátnímu soudu.

137. Pokud jde o rozsah ochrany, za výchozí bod pro posouzení lze použít výraz „obvyklé užívání“. Bude-li tento výraz vykládán restriktivně v tom smyslu, že se nevztahuje na ochranu potenciálních trhů, například nových způsobů užívání obsahu databáze⁴⁵, bude přinejmenším třeba kvalifikovat dopad

D – Změna obsahu databáze a doba ochrany (jedenáctá předběžná otázka)

139. Toto řízení se týká otázky, zda má každá „podstatná změna“ v obsahu databáze, čímž je databázi, která takto vznikla, poskytnuta vlastní doba ochrany, za následek, že tato databáze musí být považována za novou a odlišnou databázi pro potřeby čl. 7 odst. 5.

44 — Viz WT/DS160/R ze dne 27. července 2000, 6.229, výše uvedeno v poznámce 41.

45 — Leistner, výše uvedeno v poznámce 9, s. 182.

140. Podle čl. 10 odst. 3 směrnice jakékoli změny databáze umožňují – za určitých okolností – poskytnout databázi vlastní dobu ochrany. V dalších bodech se budu zabývat jednou z těchto podmínek, a sice podmínkou „podstatné změny obsahu databáze“ a důsledky, které z ní vyplývají. V tomto řízení je třeba zkoumat tento problém z hlediska „opakovaného a systematického vytěžování nebo zužitkování“ ve smyslu čl. 7 odst. 5 směrnice.

141. Tato předběžná otázka se v podstatě týká předmětu prodloužené ochrany. V této souvislosti je třeba určit, zda podstatné změny vedou ke vzniku jiné databáze. Jestliže je shledáno, že vedle staré, nadále existující databáze vzniká nová databáze, pak je rozhodující určit, ke které z těchto databází se vztahují zakázané činnosti.

142. S ohledem na různá předložená tvrzení je třeba rovněž posoudit, zda musí být čl. 10 odst. 3 směrnice vykládán v tom smyslu, že upravuje pouze dobu ochrany, a nikoli její předmět.

143. Ze znění čl. 10 odst. 3 směrnice, podle něhož za určitých okolností jakákoli podstatná změna „umožňuje poskytnout data-

bázi vyplývající z tohoto vkladu vlastní dobu ochrany“, lze vyvodit, že zákonodárce Společenství měl za to, že v důsledku této změny vzniká samostatná databáze. Tento závěr potvrzují ostatní jazykové verze.

144. Na druhé straně z toho nelze dovodit systematický výklad tohoto ustanovení. Článek 10 je sice nazván „ochranná doba“, to však ještě neznamená, že se tento článek týká pouze doby, a nikoli rovněž předmětu této ochrany.

145. Konec konců stanovisko zastávané Komisí v rámci WIPO⁴⁶ se rovněž za určitých okolností vyslovuje pro existenci nové databáze v případě podstatné změny.

146. Je zřejmé, že nový počátek ochranné doby uvedené v čl. 10 odst. 3 se může týkat pouze určitého předmětu. Z procesu tvorby tohoto ustanovení lze dovodit, že musí být

46 — Standing Committee on Copyright and Related Rights (19 květen 1998), SCCR/L/INF/2.

chráněn výsledek nových vkladů⁴⁷. Omezení předmětu ochrany na nový výsledek rovněž odpovídá účelu stanovení nové ochranné doby⁴⁸.

celá databáze. Tím se předmětem ochrany stává vždy nejnovější verze, tj. celá databáze⁴⁹.

147. V tomto stádiu je třeba připomenout, že předmětná databáze v projednávané věci je tzv. dynamickou databází, tj. databází, která je neustále průběžně aktualizována. V tomto ohledu je třeba mít na zřeteli, že za změny ve smyslu čl. 10 odst. 3 směrnice musí být pokládány nejen výmazy a dodatky, ale podle padesátého pátého bodu odůvodnění rovněž ověřování.

150. Legislativní proces tvorby směrnice rovněž hovoří pro tento výklad. Článek 9 původního návrhu ustanovení⁵⁰ sice ještě stanovil prodloužení ochranné doby databáze, ale Komise v odůvodnění tohoto návrhu výslovně uváděla případ nového „vydání“ databáze⁵¹. Do pozměněného návrhu bylo následně začleněno příslušné upřesnění ohledně neustále aktualizovaných databází⁵². Právní definice čl. 12 odst. 2 písm. b) upravila případ nahromadění drobných po sobě jdoucích změn, což je typický jev dynamických databází.

148. Charakteristickým rysem dynamických databází je, že vždy existuje jen jedna databáze, a sice ta, která je v daném okamžiku nejaktuálnější. Dřívější verze „zmizí“. V tomto případě je však třeba určit, čeho se týká nová ochranná doba, tj. co je předmětem ochrany, přesněji co je novým předmětem ochrany.

151. Z tohoto pohledu čl. 10 odst. 3 směrnice stanoví rovněž „rolling“ (nebo „obnovitelné“) zvláštní právo.

149. Výchozím bodem musí být účel sledovaný změnami, tj. aktualizace databáze. To znamená, že předmětem nového vkladu je

49 — Chalton, S., „The Effect of the EC Database Directive on United Kingdom Copyright Law in Relation to Databases: A Comparison of Features“, *EIPR* 1997, s. 278 (284); Hornung, výše uvedeno v poznámce 16, s. 173 a násl.; Leistner, výše uvedeno v poznámce 9, s. 209; viz Beutler, S., „The Protection of multimedia products under international law“, *UPTA* 1997, s. 5 (24); Guglielmetti, výše uvedeno v poznámce 7, s. 192, a Speyart, výše uvedeno v poznámce 23, s. 171 (173).

50 — KOM (92) 24 konečné (Úř. věst. 1992, C-156, s. 4, odstavec 2).

51 — Důvodová zpráva návrhu KOM (92) 24 konečné, odstavec 9.2.

47 — Společný postoj č. 20/95, bod 14 důvodové zprávy.

48 — Von Lewinski, výše uvedeno v poznámce 6, odstavec 5 týkající se článku 10.

152. Konec konců řešení, které zde navrhuji pro dynamické databáze, je rovněž v souladu se zásadou, podle které je chráněn pouze výsledek, tj. nová, a nikoli stará databáze. Rozdíl oproti statickým databázím spočívá jednoduše ve skutečnosti, že v případě dynamických databází přestává stará databáze existovat, protože je neustále přeměňována v novou databázi.

V opačném případě by byly vklady do dynamických databází znevýhodněny.

153. Skutečnost, že v případě dynamických databází je předmětem nové ochranné doby celá databáze, a nikoli jen provedené změny samy o sobě, může být bez ohledu na cíl a předmět nového vkladu odůvodněna tím, že je možné provést pouze posouzení celé databáze jako takové.

155. Posouzení konkrétních změn v databázi dotčené v původním řízení přísluší vnitrostátnímu soudu. Při tomto posuzování musí soud přihlížet ke skutečnosti, že od určité úrovně nahromadění musí být dokonce i nepodstatné změny kvalifikovány jako podstatné změny. Jak jasně vyplývá z padesátého čtvrtého bodu odůvodnění směrnice, přísluší pořizovateli nové databáze, aby prokázal, že jsou splněny podmínky stanovené v čl. 10 odst. 3.

154. Pro posouzení celku hovoří rovněž cíl spočívající v ochraně vkladů a jejich podpoře. V případě dynamických databází může být těchto cílů dosaženo pouze tehdy, pokud se ochrana vztahuje rovněž na aktualizace⁵³.

156. Vnitrostátní soud musí rovněž určit, od kterého okamžiku je překročena prahová hodnota, od které se část stává podstatnou. Za tím účelem musí ověřit, zda je nový vklad podstatný. Při posouzení podstatné povahy je třeba vycházet z podmínek uvedených v článku 7 směrnice. Rovněž je třeba přihlížet k příslušným podmínkám týkajícím se vkladu. Toto pravidlo se použije bez ohledu na skutečnost, že čl. 10 odst. 3 směrnice hovoří výslovně o „novém vkladu“, zatímco článek 7 se týká původního vkladu⁵⁴.

53 — Grützmacher, výše uvedeno v poznámce 6, s. 390 a násl.

54 — Viz v tomto směru podrobně Leistner, výše uvedeno v poznámce 9, s. 207 a násl.

VII – Závěry

157. Z těchto důvodů navrhuji Soudnímu dvoru, aby na položené předběžné otázky odpověděl takto:

- „1) Na výklad pojmů ‚podstatná část obsahu databáze‘ nebo ‚nepodstatné části obsahu databáze‘ uvedených v článku 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES ze dne 11. března 1996 o právní ochraně databází nemá vliv okolnost, že díla, údaje nebo jiné prvky pocházející z databáze mají stejné systematické nebo metodické uspořádání a individuální přístupnost jako databáze.
- 2) Pojem ‚pořízení‘ uvedený v čl. 7 odst. 1 směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že se týká rovněž údajů vytvořených pořizovatelem, pokud k tomuto vytvoření údajů dojde současně s jejich zpracováním a nemůže být od něho odděleno.
- 3) Pojem ‚ověření‘ uvedený v čl. 7 odst. 1 směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že se neomezuje na občasné zajištění spolehlivosti informace obsažené v databázi.
- 4) Pojem ‚kvalitativně podstatná část obsahu databáze‘ uvedený v čl. 7 odst. 1 směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že musí být zohledněna technická nebo obchodní hodnota dotčené části. Pojem ‚kvantitativně podstatná část

obsahu databáze' uvedený v čl. 7 odst. 1 směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že je třeba vzít v úvahu velikost dotčené části. V obou případech je však třeba vzít v úvahu nejen vztah mezi dotčenou částí a obsahem jako celkem.

- 5) Pojem ‚nepodstatná část obsahu databáze‘ uvedený v čl. 7 odst. 5 směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že tyto části jsou více než jednotlivé údaje a méně než ‚podstatné části‘ ve smyslu čl. 7 odst. 1.
- 6) Pojem ‚vytěžování‘ uvedený v článku 7 směrnice se týká pouze přenosu obsahu databáze přímo z databáze na jiný podklad.
- 7) Pojem ‚zužitkování‘ uvedený v článku 7 směrnice se neomezuje pouze na zpřístupnění veřejnosti obsahu databáze přímo z databáze, ale zahrnuje rovněž zpřístupnění veřejnosti děl, údajů nebo jiných prvků pocházejících z databáze nepřímo, bez přímého přístupu k databázi.
- 8) Za ‚činnosti v rozporu s obvyklým užíváním‘ uvedené v čl. 7 odst. 5 směrnice je třeba pokládat činnosti, které majiteli zvláštního práva brání v hospodářském užívání, a to i na potenciálních trzích. Činnosti poškozující oprávněné hospodářské zájmy pořizovatele v míře přesahující určitou prahovou hodnotu je třeba pokládat za ‚činnosti, které neodůvodněně poškozují oprávněné zájmy pořizovatele databáze‘.

- 9) Článek 10 odst. 3 směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že jakákoli „podstatná změna“ obsahu databáze, která umožňuje poskytnout databázi vyplývající z tohoto vkladu vlastní dobu ochrany, má za následek, že výsledná databáze musí být pokládána za novou databázi i pro potřeby čl. 7 odst. 5.“

Příloha

(Předkládací usnesení)

24. Třetí hlavní činností vedoucí k zveřejnění informací před dostihem je sestavování seznamů koní. Tato činnost je prováděna telefonním centrem („call center“) Weatherbys, které neustále zaměstnává 32 operátorů, kteří přijímají telefonní hovory (a faxy) a zapisují koně do dostihů. Pro většinu dostihů musí být kůň zapsán v poledne, pět dní před dostihem. Volající osoba se identifikuje pomocí osobního identifikačního čísla, které jí bylo přiděleno. Poté je volající požádán, aby uvedl kódové číslo dostihu, pro který si přeje provést zápis, jak je uvedeno v dostihovém kalendáři, jméno koně a jméno jeho majitele.

25. Weatherbys ověřuje, že je kůň pro dostih kvalifikován, ve dvou fázích. První fáze probíhá v reálném čase, pokud je kůň zapsán do dostihu poprvé. Věk a pohlaví koně jsou porovnány s podmínkami dotčeného dostihu, a pokud kůň z jakéhokoliv důvodu není pro dostih kvalifikován, objeví se na obrazovce upozornění, a zápis bude odmítnut. Pokud osoba, která zapisuje koně do dostihu, nemá formální oprávnění, aby jednala u Weatherbys prostřednictvím písemné plné moci, nebo pokud není majitel zaregistrován nebo pokud nemá trenér licenci nebo neupozornil

Weatherbys, že je kůň v jeho péči, nebo pokud není zaregistrováno jméno koně, systém na tyto skutečnosti upozorní operátora a ten pak odmítne zápis. Každý zápis obdrží své vlastní jediné referenční číslo pro usnadnění identifikace v následujícím procesu „oznamování“, který je popsán níže.

26. Skutečnost, že je kůň „zapsán“ do dostihu nezbytně neznamená, že se ho účastní. Nejprve je třeba ověřit, zda je kůň způsobilý účastnit se dostihu. Zadruhé musí trenér potvrdit, že si přeje, aby se kůň dostihu účastnil (jedná se o tzv. „oznámení“, které je provedeno den před dostihem). Zatřetí, dokonce i oznamnému koni nemusí být dovoleno účastnit se dostihu, například pokud je pro tento dostih příliš mnoho oznámení. Vzhledem k tomu, že kůň musí být „oznámen“ před tím, než se dostihu účastní, mohou trenéři ve stejný den „zapsat“ koně do více než jednoho dostihu s vědomím, že později „oznáaní“ koně pouze do jednoho nebo žádného dostihu.

27. Jakmile uplyne původní termín zápisů, jsou zápisy zpracovány počítačem, který z nich sestaví seznam podle jednotlivých dostihů v rámci dostihových událostí. Jakmile je tato operace dokončena, je na společné internetové stránce BHB a Weatherbys a prostřednictvím videotextu informační služby BHB pro zájemce zpřístupněn seznam prozatímních zápisů“ (tj. zápisů, které neprošly dvojím ověřením popsaným níže a kterým ještě nebylo přiděleno váhové zatížení).

28. Všechny telefonní hovory jsou nahrávány. V průběhu odpoledne jsou přehrány a porovnány se zprávou vydanou počítačem. Operátor, který „přehrává“ pásku, není nikdy týž, který přijal hovor. Tímto způsobem se provádí dvojí ověření za účelem zajistit v mezích možností, že přání volající osoby byla správně vyslechnuta a vykonána a že jsou zveřejněné seznamy zápisů přesné.

29. Weatherbys poté přistoupí k druhé fázi ověřování týkajícího se způsobilosti koní účastnit se dotčeného dostihu. Vzhledem k tomu, že se tato operace týká podrobných záznamů minulých výkonů každého koně a nese s sebou srovnání s příslušnými podmínkami dotčeného dostihu, neprovádí se ve skutečném čase z obavy, aby se nezpomalil tok záznamů. Namísto toho počítač provádí tuto operaci po vypršení termínu odkazováním na minulé výkony a informace o handicapu. Zároveň vypočítává a přiděluje výše popsané váhové zatížení. Následně je pomocí stejných kanálů zveřejněn „potvrzený“ seznam záznamů, který byl předmětem dvojí kontroly a obsahuje přidělené váhové zatížení.

30. Předtím, než je kůň zapsán do konečného, vydaného seznamu koní, je nezbytné provést ještě další operaci. Kůň, který je „zapsán“, musí být „oznámen“ svým trenérem, pokud se má účastnit dostihu. Termín pro oznámení je obvykle stanoven na den před dostihem – v současné době na 10 hodin dopoledne v letních měsících a na 10 hodin 15 dopoledne v zimních měsících. Tento proces spočívá v tom, že trenér zavolá do telefonního centra Weatherbys před uplynutím stanoveného termínu a provede „oznámení“ (tj. že potvrdí svůj úmysl přihlásit koně k účasti do dostihu). Po stanoveném termínu není přijato žádné volání provedené za účelem oznámení. Pokud se oznámení provádí telefonicky, identifikuje telefonní centrum zápis pomocí odkazu na referenční číslo, které bylo záznamu přiděleno, když byl proveden poprvé, a které uvede volající osoba.

31. Po uplynutí termínu stanoveného pro oznámení přidělí počítač každému koni startovní číslo. Tento úkon se provádí pomocí odkazu na konečné přidělené váhové zatížení (které zahrnuje i trestné zatížení, jež mohlo být případně přidáno ráno v den oznámení). Pořadí koní, kterým je přiděleno stejné váhové zatížení, je buď náhodné (v případě dostihů s handicapem), nebo podle abecedního pořadí jmen koní (pro dostihy bez handicapu). Kromě toho pro rovinové dostihy počítač vytvoří tabulku čísel startovních stání za účelem určení, ze kterého stání bude každý kůň startovat. Je známo, že postavení při startu je informační prvek, k němuž sázkaři přihlížejí, jeho význam se mění v závislosti na dostihovém závodisti, na délce trati, atd. Další

ověření je provedeno podle posledních výkonů oznámených koní. Pokud v podmínkách dostihu tyto výkony vedou k přidělení trestného zatížení, je toto zatížení přidáno k přidělenému základnímu váhovému zatížení. Příležitostně může dojít k tomu, že váhová zatížení oznámených koní musí být upravena počítačem v závislosti na podmínkách dostihu. Mimoto přesahuje-li počet oznámených koní maximální počet účastníků, který je z důvodů bezpečnosti stanoven Jockey Clubem (tato informace je rovněž zaznamenána do databáze), může být nezbytné dostih rozdělit podle předem zavedených postupů, některé koně je třeba rovněž v souladu s předem zavedenými postupy vyškrtnout (tj. nejsou uvedeni v konečném seznamu).

32. Údržba databáze BHB (včetně výše uvedených etap vedoucích k vytvoření seznamu skutečně se účastnících koní) je pouze jednou částí funkcí BHB. V současné době zajištění chodu a všech funkcí BHB ve prospěch britského dostihového průmyslu stojí BHB 15 milionů GBP ročně. Náklady, které BHB vydává na zajištění chodu své databáze, představují přibližně 25 % jejích celkových nákladů. BHB je finančně soběstačná, přičemž její příjmy pochází v první řadě z poplatků za záznamy a licence, poplatků za dostihové události od dostihových závodistišť a poplatků za zpracování zápisů, které hradí majitelé a závodistiště. Část jejích příjmů pochází z poplatků účtovaných třetím osobám za používání informací obsažených v její databázi. Tyto poplatky tvoří v současné době roční příjmy ve výši 1 milionu GBP, to znamená, že představují přibližně 25 % nákladů BHB na zajištění údržby databáze.

33. Weatherbys například poskytuje informace pocházející z databáze BHB společnosti William Hill a jiným sázkovým společnostem. Je zde zejména smlouva uzavřená mezi Weatherbys a William Hill, podle které jí Weatherbys poskytuje informace pocházející z databáze BHB. William Hill a ostatní sázkové společnosti na oplátku hradí poplatky Weatherbys, která zase platí poplatky BHB.

34. Až do roku 1999 sázkové společnosti působící mimo závodiště nehradily poplatky za používání informací pocházejících z její databáze přímo BHB. Od roku 1991 hradil určitý počet z nich přímo BHB poplatky za internetové používání informací. V roce 2000, kdy začalo toto řízení, však jiné sázkové společnosti mimo závodiště, včetně tří hlavních sázkových společností mimo závodiště a státem vlastněná Tote, odmítly platit BHB licenční poplatky za internetové používání informací před dostihem z důvodu, že žádná licence tohoto druhu není třeba.

35. Někteří další uživatelé informací před dostihem (jako sdružení sázkových společností působících na závodištích, elektroničtí vydavatelé a Racecourse Association) platili za tyto informace přímo BHB.

[...]

Internetová služba William Hill

40. Toto řízení se týká činností, které v nedávné době zahájili William Hill a určitý počet jejich konkurentů. Tyto činnosti spočívají v poskytování sázkových služeb po internetu. V současné době tyto činnosti představují z hlediska obchodního obratu malou část činností žalobkyně. William Hill vytvořila svou první internetovou stránku v červnu 1996 na podporu rozvoje svých sázkových činností po telefonu. V květnu 1999 začala nabízet sázky na koňské dostihy, přičemž se původně omezila na malý počet dostihů vybíraných každý den, pro které Hill stanovila vlastní sázkový kurz. Rozvinula tyto činnosti v komplexní službu týkající se většiny koňských dostihů se změnami nabízených sázkových kurzů v reálném čase. Tato vylepšená služba byla zahájena na dvou internetových stránkách, a sice na stránce „International Site“ dne 3. února 2000 a na stránce „UK Site“ dne 13. března 2000. Zájemcům jsou tyto stránky přístupné prostřednictvím internetu, mohou vidět, kteří koně se účastní kterých dostihů a na kterých závodištích, a mohou se seznámit se sázkovými kurzy nabízenými William Hill. Pokud chtějí, mohou sázet elektronickou cestou. Také další informace (například žokej nebo trenér koně) jsou

nezbytné pro to, aby byli zákazníci informováni o šancích na úspěch daného koně. Požaduje-li zákazník některou z těchto informací, musí ji někde najít, například v tisku. Příloha F je příkladem druhu informací dostupných v novinách *Racing Post* ve vztahu k jedinému dostihu.

41. William Hill stanoví a zveřejňuje své vlastní sázkové kurzy pro koňské dostihy, které se nazývají „Early Bird kurzy“ a „ante-post kurzy“. Sázkové kurzy Early Bird jsou stanoveny bookmakery William Hill, kteří přitom používají své vlastní znalosti, odhady a úsudek, tyto kurzy jsou obecně nabízeny časně zrána pro vybrané dostihy, které se konají téhož dne. William Hill stanoví v současné době sázkové kurzy pro přibližně 2 000 koňských dostihů, které se každý rok konají ve Spojeném království. Kurzy ante-post jsou kurzy, které William Hill stanoví pro zvláštní dostih, jeden nebo několik dní před konáním dostihu. V příloze k tomuto usnesení je uvedeno pět příkladů toho, co může uživatel internetové služby William Hill vidět na obrazovce svého počítače. První příklad (příloha A) byl stažen z webové stránky dne 13. března 2000 ve 12 h 20. Týká se dostihu, který se jel toho dne ve 14 hodin v Plumptonu. Jména koní jsou jména oznámených koní. Druhý příklad (příloha B) se na webové stránce nacházel téhož dne a týká se Grand National, která se běžela dne 8. dubna 2000. Třetí příklad (příloha C) se na webové stránce vyskytoval o týden později, a sice dne 21. března 2000, a týká se rovněž Grand National. Při porovnání obou posledních informací vidíme, že seznam koní a celkový počet koní se mohou měnit podle toho, jak se blíží termín konání dostihu. Mohou se totiž měnit nejen totožnost a počet koní, ale rovněž hodina konání dostihu. Příloha A je příkladem obzvláště malého dostihu, kterého se účastnilo jen málo koní. Některé dostihy jsou mnohem větší. Například dne 13. března 2000 byl na webové stránce William Hill zobrazen Lincoln Handicap, dostih o délce trati 1 míle, který se měl jet v Doncasteru dne 25. března 2000 za účasti 58 zapsaných koní. Dne 21. března 2000 webová stránka ukázala, že se počet koní snížil na 46. Vytištěná podoba obou posledně uvedených webových stránek se nachází v přílohách D a E.

42. V období mezi květnem 1999 a únorem 2000 William Hill nabízela sázkové služby po internetu pouze pro vybrané dostihy (dostihy, pro které stanovil sázkové kurzy Early Bird a ante-post). Každé dopoledne mezi 9 hodinou a 10 hodinou 15 byli

ručně zapsání koně do dostihů Early Bird a byl jim přiřazen jejich sázkový kurz s příslušnými údaji o dostihu zveřejněnými ve vnitrostátním tisku. Koně potenciálně se účastníci dostihů ante-post byli zapsáni ručně ze zveřejněných seznamů. V obou případech byli koně uvedeni v pořadí podle svých sázkových kurzů, přičemž nejprve byli uvedeni koně s nejnižšími kurzy. Od února 2000 William Hill nabízí sázkové služby po internetu pro hlavní koňské dostihy Spojeného království. Příslušné informace pro každý z dostihů (včetně dostihů, pro něž jsou stanoveny kurzy Early Bird), který se toho dne koná, jsou získávány v současné době z RDE, které je poskytuje SIS, a jsou zveřejněny mezi 5 a 7 hodinou ráno v den konání dostihu, v závislosti na okamžiku, kdy přijde RDE. Pokud William Hill stanoví kurzy Early Bird nebo ante-post kurzy, jsou koně uvedeni v seznamu v pořadí stanovených sázkových kurzů. V ostatních případech (nebo pokud ještě tyto kurzy nejsou stanoveny) William Hill stanoví startovní kurz (Starting Price), koně jsou v tom případě uvedeni v abecedním pořadí.

43. V okamžiku, kdy William Hill zveřejní tyto informace na své internetové stránce (tj. v den konání dotčeného dostihu), tyto informace již byly dostupné z jiných zdrojů než SIS od rána předchozího dne. Tyto informace již byly například zveřejněny v tisku a prostřednictvím různých služeb teletextu.

44. Jak je vidět z příloh, informace zveřejněné na internetové stránce William Hill obsahují jména všech koní účastnících se dostihu, termín, hodinu nebo jméno dostihu a jméno závodiště, kde se bude dostih konat. Co se týče počtu zápisů, jedná se o velmi malou část v poměru k celkové velikosti databáze BHB. Webová stránka William Hill nezveřejňuje žádnou jinou informaci pocházející z databáze BHB. William Hill například neuvádí jména žokejů, startovní číslo nebo přidělené váhové zatížení nebo váhu, kterou má kůň nést. William Hill neuvádí žádnou informaci o stavu formy koní v dostihu. Na jejích stránkách nejsou uvedeny ani mnohé další informace, které jsou uvedeny v databázi BHB a které jsou používány pro potřeby Stud Book, úkoly Jockey Clubu nebo jiné funkce BHB.

45. Koňské dostihy nejsou na internetových stránkách William Hill uspořádány stejným způsobem jako v databázi BHB. William Hill kromě toho uspořádává seznamy koní podle sázkových kurzů, přičemž jako prvního uvádí favorita, nebo podle abecedního pořadí. Seznamy nejsou uspořádány stejně jako v databázi BHB, leda snad shodou okolností. Každý ze seznamů koní zveřejněných na internetových stránkách William Hill je však úplným seznamem všech koní pro dotčený dostih.

46. William Hill nemá přímý přístup k databázi BHB. Informace, které uvádí na svých webových stránkách, byly v minulosti a mohou být v budoucnosti získávány ze dvou zdrojů: 1) večerních novin ze dne před dostihem; nebo 2) RDF poskytovaných SIS ráno v den dostihu. RDF pochází z databáze BHB. Informace zveřejněné v novinách rovněž pochází z databáze BHB; novinám je poskytuje Weatherbys.

47. Není sporu, že SIS a noviny nemají právo poskytovat William Hill druhotnou licenci, aby používala informace pocházející z databáze BHB na svých internetových stránkách, a ani netvrdí, že tak činily.